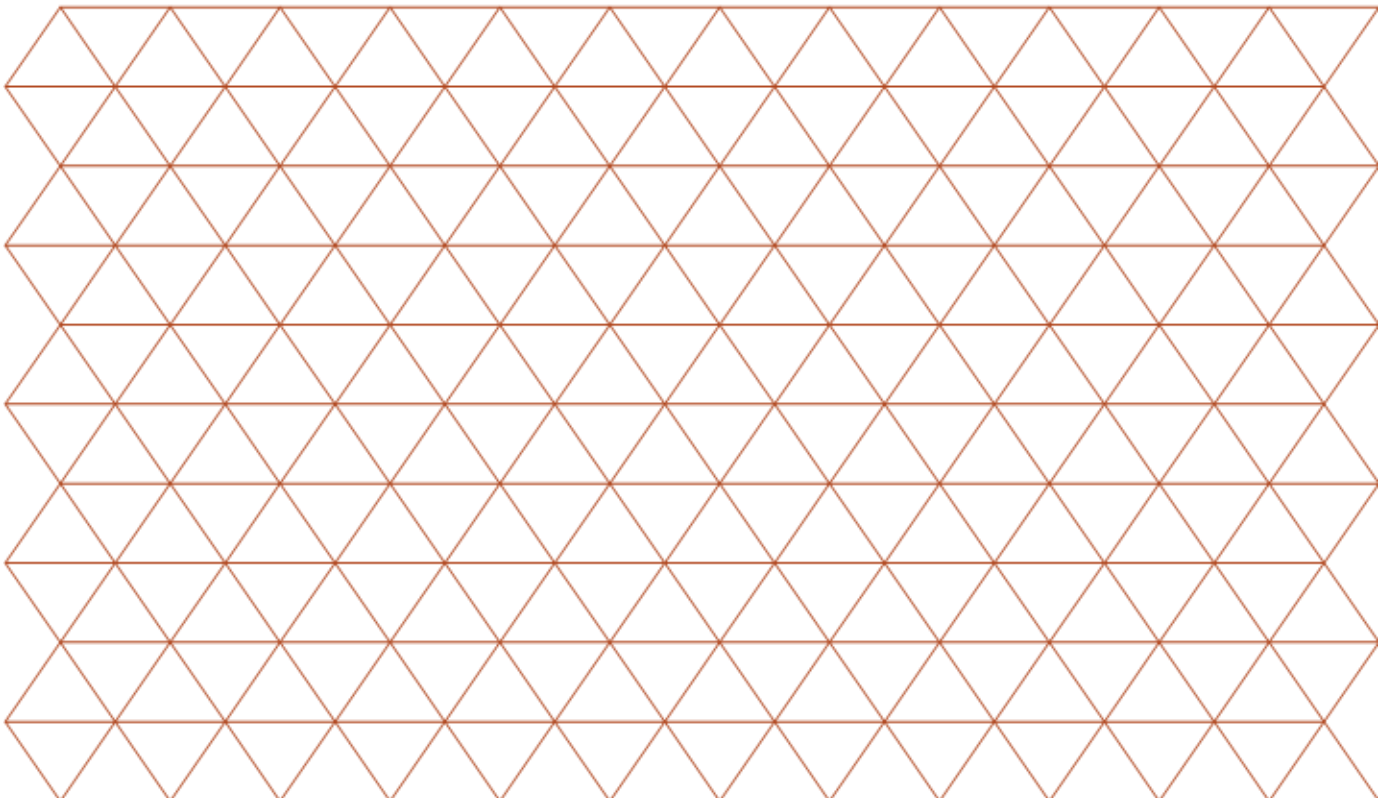

Etableringen på arbetsmarknaden eller fortsatta studier år 2019 och 2020 efter avslutad kommunal vuxenutbildning

Publikationen finns att ladda ner som kostnadsfri
PDF från Skolverkets webbplats:

www.skolverket.se/publikationer

Dokumentdatum: 2022-11-01

Diarienummer: 2022:1486

Skolverket, Stockholm 2022

Innehåll

Sammanfattning	4
1. Bakgrund	5
Om kommunal vuxenutbildning	5
Om statistiken	5
Beskrivning av populationen	6
Måttet etableringsstatus	6
Jämförbarhet över tid	7
2. Etableringsstatus efter avslutad komvux på grundläggande eller gymnasial nivå	9
3. Yrkesinriktad utbildning på gymnasial nivå	13
Utvecklingen av antalet yrkesutbildade elever	15
Andelen etablerade – en jämförelse över tid	15
Etableringsstatus per yrkesinriktning	16
Kvinnors och mäns etableringsstatus	19
Branschtillhörighet bland etablerade elever	20
Etablering innan och efter avslutad yrkesutbildning	21
4. Etableringsstatus efter avslutad utbildning inom komvux i sfi	23
Skillnader i etablering mellan män och kvinnor som avslutat sfi	25
Fortsatta studier i andra former av utbildning	25
Statistikredovisningen på Skolverkets webbplats	27
Bilaga 1 – Population och kategoriseringar	28
Grundläggande och gymnasial nivå	28
Komvux i svenska för invandrare (sfi)	29
Bilaga 2 – Etableringsstatus	30

Sammanfattning

I denna promemoria redovisar vi tidigare elevers etablering på arbetsmarknaden och deras fortsatta studier efter att de avslutat sin utbildning inom kommunal vuxenutbildning (komvux). Promemorian behandlar komvux på grundläggande och gymnasial nivå samt komvux i svenska för invandrare (sfi).

Statistiken publiceras också i tabeller på Skolverkets webbplats. Där finns även dokument med ytterligare teknisk information om statistiken.

- Av de drygt 100 000 elever som avslutade komvux på grundläggande och gymnasial nivå 2018 hade 43 procent en etablerad ställning på arbetsmarknaden året efter (2019) och 44 procent hade en etablerad ställning två år efter avslutade studier (2020). Bland eleverna som avslutade komvux 2019 var 39 procent etablerade på arbetsmarknaden året efter.
- Av eleverna som avslutade komvux 2019 var det 24 procent som studerade året efter, antingen på högskolan eller i andra studier än komvux. Av de elever som huvudsakligen läst teoretiska kurser om minst 400 poäng studerade 60 procent året därpå (2020).
- Totalt 53 procent av de som avslutat en längre yrkesutbildning under 2019 hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden under 2020. Motsvarande andel bland de med en kortare yrkesutbildning var 44 procent. Detta är en minskning jämfört med eleverna som avslutade en yrkesutbildning 2018 och sammanfaller med covid-19 pandemins inverkan på arbetsmarknaden under 2020.
- Högst etableringsgrad hade eleverna som läst en vård- och omsorgsutbildning. Året efter avslutade studier 2019 var 65 procent av eleverna med en längre utbildning, och 55 procent med en kortare utbildning etablerade på arbetsmarknaden.
- Många av de elever som har läst en längre yrkesutbildning har stärkt sin position på arbetsmarknaden jämfört med innan de började på komvux. Av eleverna som avslutade en längre yrkesutbildning under 2019 var det 25 procent som varken studerade eller arbetade innan studierna. Efter avslutade yrkesstudier har gruppen som sedan varken arbetar eller studerar minskat till 7 procent.
- Av de som avslutat sina studier i sfi är det fler män än kvinnor som har en etablerad ställning på arbetsmarknaden året efter studierna. Av de som avslutade sfi 2019 hade 17 procent av kvinnorna en etablerad ställning på arbetsmarknaden året därpå medan 33 procent av männen var etablerade. Kvinnorna läser i högre utsträckning än männen vidare på komvux på grundläggande och gymnasial nivå.

1. Bakgrund

I det här avsnittet ger vi en kortfattad överblick av kommunal vuxenutbildning, en beskrivning av statistiken och det mått som vi använder för att mäta etablering på arbetsmarknaden eller fortsatta studier.

Om kommunal vuxenutbildning

Kommunal vuxenutbildning (komvux) ska stödja och stimulera vuxna i sitt lärande. Vuxna ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt främja sin personliga utveckling. Utbildningen ska ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning och den ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet. Det är elevens behov och förutsättningar som ska vara utgångspunkten för utbildningen. Komvux anordnas i form av kurser på grundläggande och gymnasial nivå, i svenska för invandrare (sfi) samt som särskild utbildning. Inom komvux på grundläggande nivå finns det nationella kurser och delkurser samt orienteringskurser. Inom komvux på gymnasial nivå finns det nationella kurser, orienteringskurser, individuella kurser och komvuxarbete.¹

Om statistiken

Sedan 2015 redovisar Skolverket statistik om komvuxelevers etablering på arbetsmarknaden efter avslutade studier. Vi gör det för att bidra till bilden av hur några av de övergripande målen med komvux uppfylls – att vuxna ska stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet, att ge en god grund för fortsatt utbildning och utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen.

I den här uppföljningen presenterar vi statistik över etablering på arbetsmarknaden och fortsatta studier för elever som avslutade sina studier på komvux år 2018 och 2019. För de som avslutade komvux 2018 följer vi upp deras etablering 2019 och 2020. För de elever som avslutade komvux 2019 följer vi upp etableringen ett år efter, det vill säga 2020. Uppföljningen avser elever som har läst såväl teoretiska som yrkesinriktade kurser på gymnasial nivå, men vi har ett särskilt fokus på de elever som har läst mot olika typer av yrkesinriktningar. Vi följer också upp elever som har läst på grundläggande nivå eller inom sfi. Vi redovisar inte uppgifter om elever som läst inom komvux som särskild utbildning.

I löpande text avrundas sifferuppgifterna till tre informationsbärande siffror. Det betyder till exempel att 100 342 elever anges som 100 000. Alla beräkningar utgår fortfarande från icke avrundade siffror.

¹ Från och med 1 juli 2021 ersattes gymnasiearbetet av komvuxarbetet.

Beskrivning av populationen

Vi har avgränsat populationen till elever som avslutade sina studier inom komvux på grundläggande eller gymnasial nivå eller i svenska för invandrare under 2018 och 2019. Populationen ”avgångselever år 2018” definieras som de elever som studerade inom komvux under 2018 (oavsett om de avslutade sina kurser eller inte) och som sedan inte förekommer som registrerade på någon ytterligare kurs under den närmast följande tvåårsperioden, dvs. 2019 och 2020. Samma typ av avgränsning har vi gjort för populationen ”avgångselever år 2019”. För elever i sfi gäller att de inte ska ha läst på sfi under de närmast följande två åren (däremot kan de ha läst på övriga komvux). För alla elever gäller att de inte ska ha flyttat från Sverige under åren som undersöks.

I bilaga 1 finns ytterligare beskrivning av populationen och de kategoriseringar som används för att dela in eleverna efter olika typer och omfattning av studier.

Det finns utmaningar med att avgränsa populationen

Det finns inget självklart sätt att avgränsa en population avgångselever inom komvux. Inom skolformen finns inte, till skillnad från gymnasieskolan med sina terminsstarter, något givet start- och slutdatum för en viss utbildning. Visserligen läser eleverna i komvux på gymnasial nivå i stort sett samma kurser som i gymnasieskolan, men undervisningen är annorlunda organiserad. En komvuxelevs utbildning, som består av en eller flera kurser, kan påbörjas och avslutas vid olika tidpunkter under året och läsas i olika studietakt. I praktiken kan det skilja nästan ett år mellan två ”avgångselever” från samma år – en som avslutade sina studier i januari och en som gjorde det i december månad.

Det är också svårare än inom gymnasieskolan att veta när en elevs utbildning ska betraktas som avslutad. Syftet med studierna kan vara allt från att läsa en enstaka kurs för att få behörighet till fortsatta studier, till att läsa in motsvarande en hel gymnasieutbildning. För att följa upp arbetsmarknadsetableringen är det samtidigt viktigt att eleverna som vi följer verkligen har avslutat sina studier. Därför är det nödvändigt att bara inkludera elever som inte har varit registrerade på komvux sedan en tid tillbaka. På så sätt säkerställs, i den utsträckning det är möjligt, att studierna verkligen har avslutats. Urvalet innebär en avvägning mellan att å ena sidan få så aktuella uppgifter som möjligt över avgångseleverna inom komvux och å andra sidan enbart följa upp elever som verkligen har avslutat sina studier.

Måttet etableringsstatus

I uppföljningen använder vi i huvudsak måttet *etableringsstatus*. De senast tillgängliga uppgifterna om etableringsstatus för den här uppföljningen avser 2020. Grunden för etableringsmålet finns i Statistiska centralbyråns (SCB) LISA-databas som innehåller individbaserade uppgifter från flera olika datakällor. Klassificeringen bygger på information om en individs sysselsättning och arbetsinkomst, men hänsyn tas även till eventuella arbetslöshetsperioder. Etableringsstatus består av följande sex kategorier:

Tabell 1. Beskrivning av måttet etableringsstatus.

Etableringsstatus	Förklaring
Etablerad	Förvärvsinkomst över en viss nivå. För 2020 är gränsen 17 600 kr i månaden i genomsnitt under året. Kan även ha studerat under året.
Osäker ställning	Relativt låg förvärvsinkomst alternativt att personen har varit öppet arbetslös under året. Har inte studerat under året.
Svag ställning	Låg förvärvsinkomst alternativt heltidsarbetslöshet under en stor del av året. Har inte studerat under året.
Högskolestuderande	Högskolestudier. Kan ha arbetat en del av året.
Övriga studier	Andra typer av studier. Kan ha arbetat en del av året.
Varken arbete eller studier	Ingen förvärvsinkomst. Inga studier.

Källa: Komvux - Etableringsstatus – SCB:s beskrivning av etableringsmättet 2020.

I uppföljningen av etablering efter komvux använder vi samma mått och inkomstgränser som vid uppföljningen av ungdomar från gymnasieskolan, eftersom båda skolformerna ger likvärdiga yrkesmässiga kvalifikationer. För elever som har läst sfi har vi en mer detaljerad redovisning av övergången till andra studier.

I bilaga 2 finns en detaljerad teknisk redogörelse av vad som ingår i måttet och hur det har beräknats.

Jämförbarhet över tid

År 2020 genomförde SCB några mindre justeringar av måttet etableringsstatus. Justeringarna syftade till att förbättra kategoriseringen av studerande. Detta medför en viss skillnad mellan de senaste tre årens publiceringar och tidigare publicerade tabeller (som bygger på den tidigare versionen av måttet). Det förändrade måttet bidrar till att fler individer räknas som studerande i stället för att kategoriseras som att de har osäker eller svag koppling till arbetsmarknaden eller helt saknar arbete.

I förra årets publicering² gjorde vi en förändring som innebar att vi uteslöt fler av de elever som har lämnat Sverige under eller efter sina studier i sfi. Det gör att vi har en mer rättvisande population att utgå ifrån och att elever i mindre utsträckning kategoriseras som varken arbetande eller studerande när de har

² Etableringen på arbetsmarknaden eller fortsatta studier år 2018 och 2019 efter avslutad kommunal vuxenutbildning, Skolverket 2021.

lämnat Sverige. Från och med årets uppföljning gör vi motsvarande förändring för eleverna som har läst på grundläggande eller gymnasial nivå.

I årets uppföljning behöver inte eleverna ha avslutat och fått betyg på kurserna de har läst för att räknas till avgångspopulationen för respektive år. De elever som har läst på gymnasial nivå och inte fått några betyg kategoriseras i gruppen som har läst mindre än 400 poäng. Vi gör denna förändring för att bättre spegla antalet elever som avslutat komvux ett visst år.

Det också är viktigt att påpeka att etablering på arbetsmarknaden och fortsatta studier i hög grad påverkas av andra faktorer, så som det rådande konjunkturläget och arbetslöshetsnivåer. Detta ska man ha i åtanke vid jämförelser av etableringsstatusen mellan avgångselever från olika år. Årets publicering är den första som delvis avser perioden då covid-19-pandemin kan ha påverkat elevernas etablering på arbetsmarknaden och fortsatta studier efter komvux.

2. Etableringsstatus efter avslutad komvux på grundläggande eller gymnasial nivå

I det här avsnittet redovisar vi etableringsstatusen 2019 och 2020 för elever som avslutade komvux under 2018 och 2019.

Totalt 100 000 elever avslutade sina studier i komvux på grundläggande eller gymnasial nivå 2018.³ Det var något färre elever som avslutade sina studier i komvux på grundläggande eller gymnasial nivå under 2019, totalt 99 500 elever.

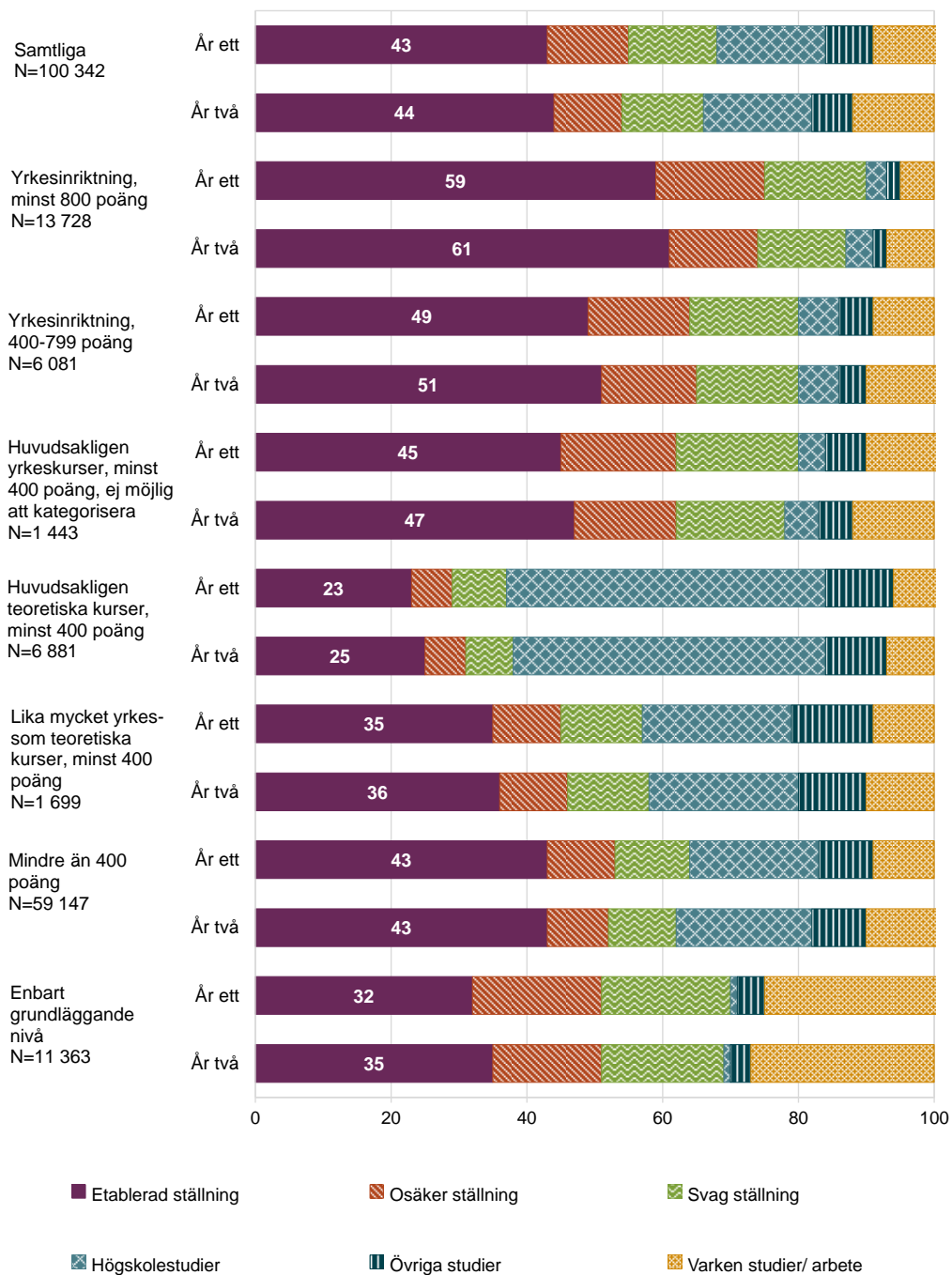
Av samtliga elever som avslutade sina studier inom komvux på grundläggande eller gymnasial nivå 2018 hade 43 procent en etablerad ställning på arbetsmarknaden året efter. Därutöver hade 12 procent en osäker ställning och ytterligare 13 procent hade en svag ställning på arbetsmarknaden. Totalt 16 procent studerade på högskola, 7 procent bedrev andra typer av studier (ej komvux) och totalt 10 procent varken arbetade eller studerade.

Etableringen på arbetsmarknaden förändrades marginellt från ett till två efter avslutade studier sett till alla elever som avslutade studier på komvux 2018. Efter två år har andelen etablerade elever från 2018 ökat från 43 procent (2019) till 44 procent (2020) samtidigt som guppen som varken arbetar eller studerar ökade från 10 till 12 procent. I gruppen som har läst mot en längre yrkesinriktning hade 61 procent en etablerad ställning på arbetsmarknaden efter två år. Av eleverna som läste mot en kortare yrkesinriktning var 51 procent etablerade två år efter.

Eleverna som avslutade komvux 2019 hade i mindre utsträckning en etablerad ställning på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier, jämfört med eleverna som avslutade komvux 2018. Totalt 39 procent hade en etablerad ställning medan 13 procent varken arbetade eller studerade. Även bland eleverna som läst yrkesinriktad utbildning var en mindre andel etablerade av de som avslutade komvux 2019, jämfört med de som avslutade 2018.

³ Genom att även räkna in de elever som inte avslutat några kurser 2016–2018 för de som avgått 2018 har antalet elever som räknas till avgångspopulationen ökat med drygt 23 600 elever jämfört med det antal som vi utgick ifrån i förra årets PM (dnr 2021:1960). Dessa elever hamnar i kategorin "läst mindre än 400 poäng".

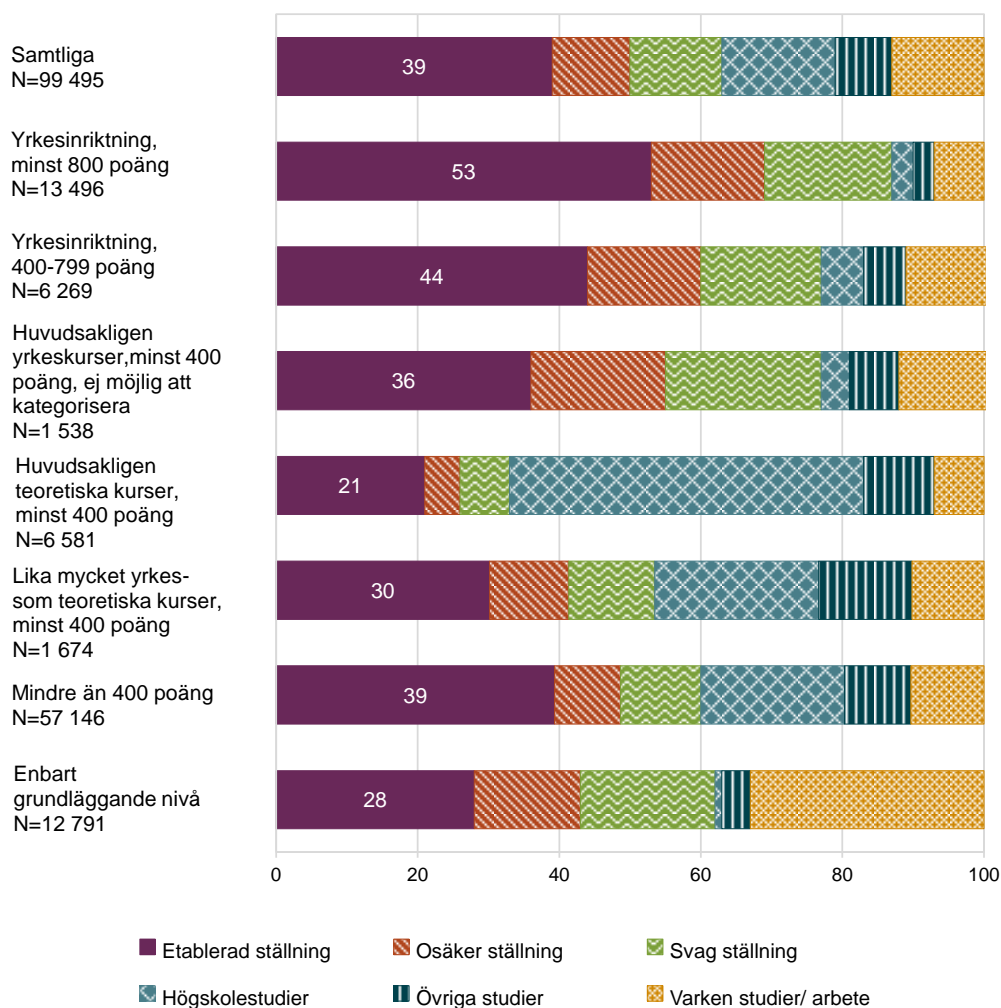
Diagram 1. Etableringsstatus (andel elever i procent) per grupp, ett respektive två år efter att de avslutade komvux på grundläggande eller gymnasial nivå 2018.⁴

Källa: Komvux - Etableringsstatus - Tabell 2: Etableringsstatus 2019 och 2020 för olika elevgrupper som avslutat komvux 2018.

⁴ Se bilaga I för mer information om kategoriseringen av elever.

Diagram 2. Etableringsstatus 2020 (andel elever i procent) per grupp, för de som avslutade komvux på grundläggande eller gymnasial nivå 2019.

Komvux - Etableringsstatus - Tabell 2: Etableringsstatus 2020 för olika elevgrupper som avslutat komvux 2019

Det finns stora skillnader i etableringsstatus mellan grupperna.

Arbetsmarknads-etableringen är högst bland elever som har läst mot en yrkesinriktning, 53 procent av eleverna 2019 som läste mot en längre yrkesinriktning (motsvarande minst ett års heltidsstudier), och 44 procent av de som läste en kortare yrkesinriktning (400 till 799 poäng), hade en etablerad ställning året efter avslutade studier. Sett till arbetsmarknadsanknytning i en vidare bemärkelse, det vill säga även inkluderat de som hade en osäker eller svag ställning på arbetsmarknaden, hade 87 procent av eleverna från en längre yrkesutbildning, och 77 procent från en kortare utbildning, någon form av anknytning till arbetsmarknaden året efter avslutade studier. Eleverna med kortare yrkesutbildning läste i högre grad vidare i andra former av utbildning efter komvux.

Lägst andel elever med etablerad ställning på arbetsmarknaden efter avslutade studier finner vi i den elevgrupp som avslutade komvux efter att huvudsakligen ha

läst teoretiska kurser. Det beror till stor del på att dessa elever i hög utsträckning läser vidare på högskola, 50 procent av 2019 års elever läste på högskola året efter de avslutat sina komvuxstudier. Eleverna som avslutade komvux 2019 efter att ha läst huvudsakligen teoretiska kurser studerade på högskola året efter i något högre utsträckning jämfört med motsvarande grupp som avslutade komvux 2018.

3. Yrkesinriktad utbildning på gymnasial nivå

I det här avsnittet redogör vi för etableringen på arbetsmarknaden eller fortsatta studier för elever som har avslutat en yrkesinriktad utbildning på komvux under 2018 och 2019. Vi jämför även elevernas etablering innan och efter deras yrkesinriktade utbildning.

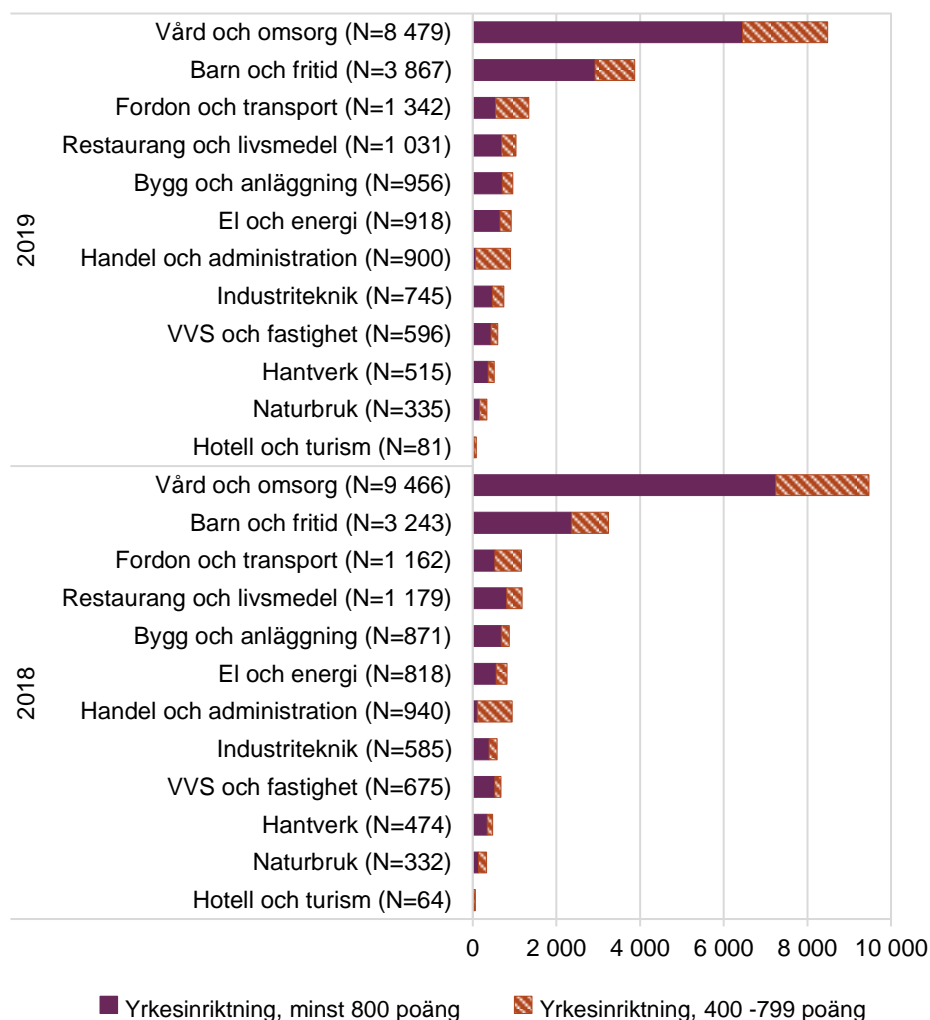
En elev i komvux på gymnasial nivå läser i formell mening inte ett program. Däremot läser många elever i praktiken en kombination av kurser som till stora delar motsvarar innehållet i till exempel ett nationellt yrkesprogram. I uppföljningen klassificerar vi eleverna i olika yrkesinriktningar utifrån de kurser de har läst. Yrkesinriktningarna motsvarar de nationella yrkesprogram som ges inom gymnasieskolan, totalt 12 yrkesinriktningar.⁵

Drygt 19 800 elever avslutade en yrkesinriktning inom komvux 2018 och nästan 19 800 elever gjorde det 2019. Nära 70 procent av dessa elever hade läst yrkeskurser motsvarande minst ett års heltidsstudier. Vård- och omsorgsutbildning var den i särklass vanligaste yrkesinriktningen både bland eleverna 2018 och eleverna 2019. Andelen elever som läst en längre vård- och omsorgsutbildning var dock något högre bland avgångseleverna 2018 (53 procent) jämfört med avgångseleverna 2019 (48 procent).

Elevantalet på övriga längre yrkesinriktningar var betydligt lägre. Bland eleverna 2019 var de minsta inriktningarna handel och administration respektive hotell och turism där 72 respektive 28 elever avslutade de utbildningarna.

⁵ Se bilaga 1 för mer information.

Diagram 3. Antalet avgångselever i komvux 2018 respektive 2019 som har läst mot en yrkesinriktning.

Komvux - Etableringsstatus - Tabell 1: Studiernas omfattning och inriktning för olika elevgrupper som avslutat komvux 2018 och 2019.

Både bland eleverna som avslutade 2018 och de som avslutade 2019 finns det skillnader mellan inriktningarna vad gäller elevernas kön, ålder och om de är födda i Sverige eller utomlands. Kvinnor är i majoritet på inriktningarna barn och fritid, handel och administration⁶, hantverk samt hotell och turism, naturbruk, restaurang och livsmedel samt vård och omsorg. På inriktningarna bygg och anläggning, el och energi, fordon och transport, industri teknik samt VVS och fastighet är män i majoritet. På de flesta av inriktningarna utgör könet som är i majoritet 70 procent eller mer av den totala elevgruppen, även i flera fall betydligt högre andel än så.

Elever som avslutat en yrkesinriktad utbildning på komvux är generellt sett äldre jämfört med alla som avslutat komvux. Av de som avslutat en längre yrkesutbildning under 2019 var 44 procent 35 år eller äldre. Detta kan jämföras

⁶ Handel och administration har blivit Försäljning och service från och med den 1 juli 2022.

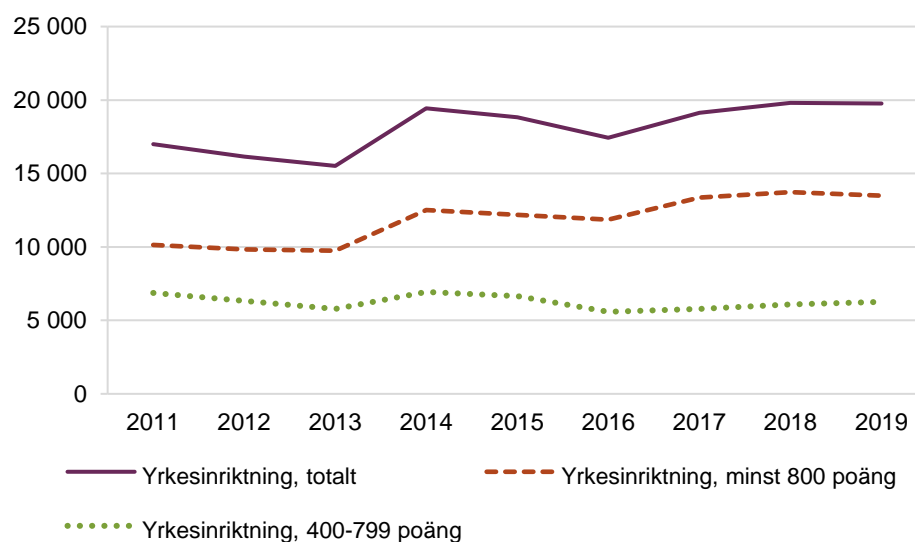
med de som läst i huvudsak teoretiska kurser där bara 21 procent var 35 år eller äldre.

Av eleverna som avslutade en yrkesutbildning 2019 är det fler som är födda i Sverige än i utlandet. För de längre yrkesutbildningarna är 54 procent födda i Sverige och 46 födda i utlandet. Den här skillnaden är dock mindre jämfört med eleverna som avslutade 2018, där 58 procent av de som läst en längre yrkesutbildning var födda i Sverige. Ser man till specifika yrkesinriktningar finns det skillnader i andelen utlands- och inrikes födda. Av de längre yrkesutbildningarna är andelen utlandsfödda störst inom barn och fritid där 61 procent är födda utanför Sverige.

Utvecklingen av antalet yrkesutbildade elever

Antalet elever på komvux som läser mot en yrkesinriktad utbildning har förändrats över tid. Antalet elever som läst mot en yrkesinriktning minskade något mellan 2011 och 2013 för att under 2014 vända upp. Efter 2014 minskade antalet elever återigen i två år för att sedan öka under 2017 och 2018. År 2011 uppgick antalet yrkesutbildade avgångselever till knappt 17 000, år 2014 till 19 400 och 2019 till nästan 19 800. Under perioden som helhet är det främst antalet elever på långa utbildningar som har ökat i antal, medan de kortare utbildningarna har minskat något i antal från 2011 till 2019.

Diagram 4. Antalet avgångselever från yrkesinriktningar i komvux år 2011–2019.

Komvux - Etableringsstatus - Tabell 1: Studiernas omfattning och inriktning för olika elevgrupper som avslutat komvux 2011 till 2019.

Andelen etablerade – en jämförelse över tid

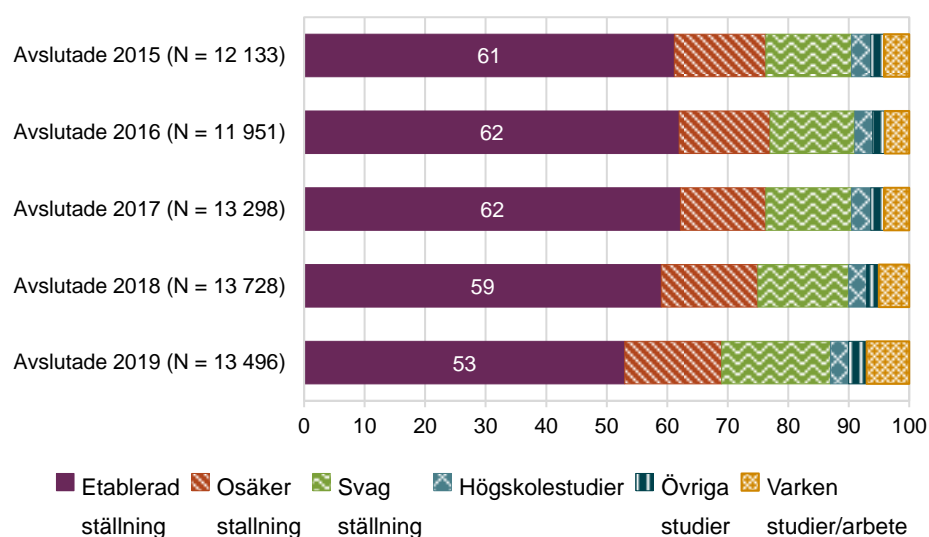
I diagram 5 redovisar vi andelen elever med etablerad ställning ett år efter att de avslutade sina yrkesinriktade studier (minst 800 verksamhetspoäng) under komvux 2015–2019. Det är viktigt att ha i åtanke att det inte är samma grupp av

elever vi följer över tid utan olika elevgrupper vars egenskaper, till exempel innehållet i deras studier, kan skilja sig åt mellan åren.

Andelen elever som var etablerade på arbetsmarknaden året efter sina studier var väldigt lika för elever som avslutade komvux 2015, 2016 respektive 2017. Därefter minskade andelen etablerade bland avgångseleverna 2018 och 2019, där speciellt avgångseleverna 2019 har haft svårare att etablera sig på arbetsmarknaden året efter sina studier, jämfört med tidigare avgångar.

Den relativt kraftiga minskningen i andelen elever med en etablerad ställning 2020 sammanfaller med covid-19-pandemin och dess inverkan på situationen på arbetsmarknaden. I början av 2020 sjönk sysselsättningsgraden generellt i Sverige och under hela 2020 låg sysselsättningen på lägre nivåer än tidigare år.

Diagram 5. Etableringsstatus året efter att elever avslutade en längre yrkesinriktad utbildning, elever som avslutat komvux 2015–2019.

Etableringsstatus per yrkesinriktning

I det här avsnittet redovisar vi etableringen på arbetsmarknaden uppdelat på olika yrkesinriktningar som eleverna läst inom komvux. För att se utvecklingen över tid fokuserar vi på eleverna som avslutade komvux 2018 och deras etablering ett och två år efter studierna.

I diagram 6 presenteras etableringsstatus för elever som har läst längre yrkesinriktningar, minst 800 poäng, första och andra kalenderåret efter att de avslutade sina studier. I diagram 7 presenteras motsvarande uppgifter för eleverna som har avslutat en kortare yrkesutbildning.

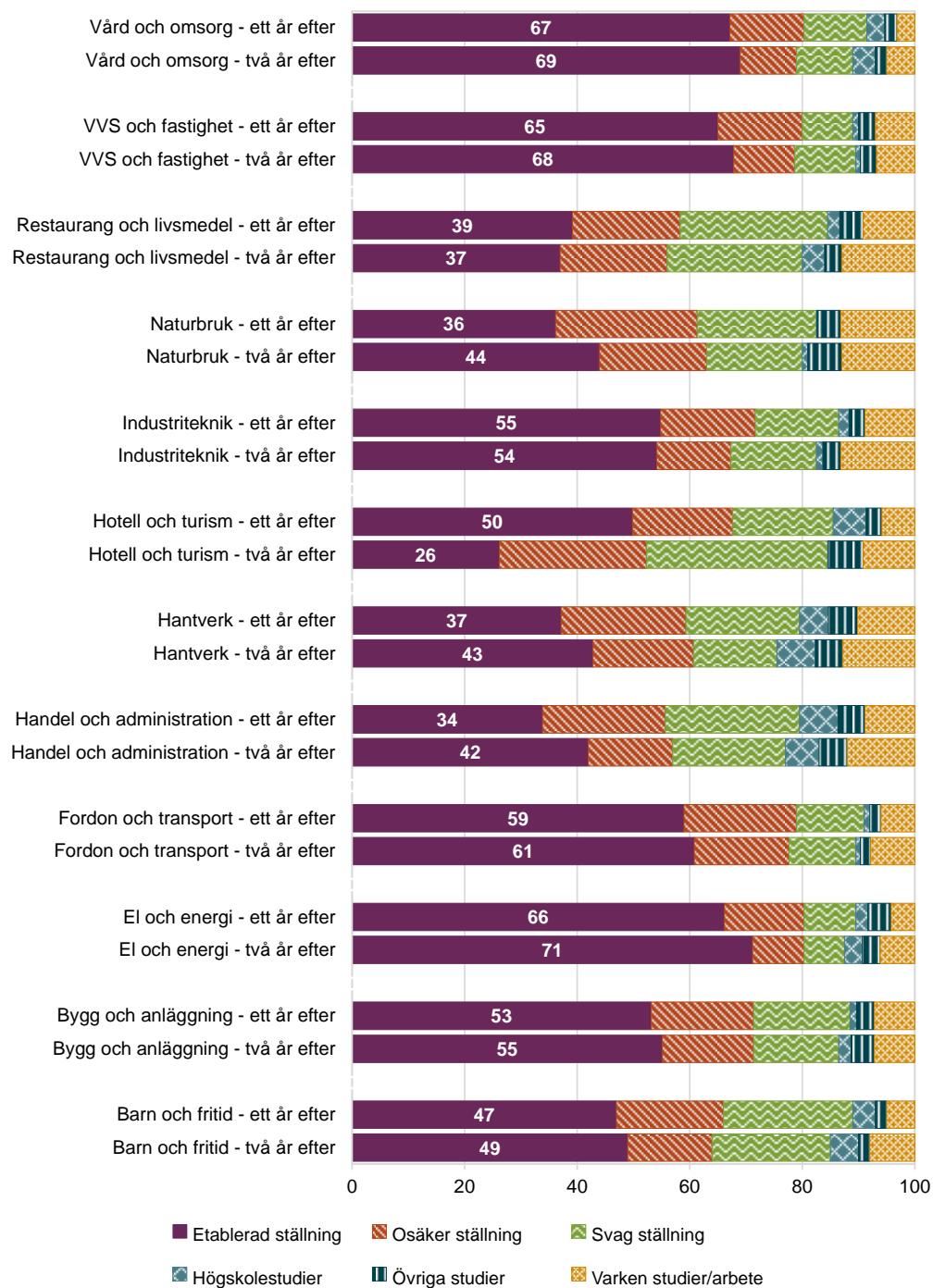
Elever som läst en längre yrkesinriktning är generellt sett etablerade i högre utsträckning än elever som läst en kortare yrkesutbildning. Det gäller både första och andra året efter att studierna avslutades. Ett undantag från det är handel och administration där 51 procent av eleverna med en kortare yrkesutbildning är

etablerade efter två år, jämfört med 42 procent av eleverna från den längre utbildningen efter två år. Vad gäller handel och administration är det även vanligare att elever har läst just en kortare utbildning.

Andelen med en etablerad ställning på arbetsmarknaden efter två år är högst bland elever som läst el och energi, VVS- och fastighet samt vård och omsorg. Bland de som läst en längre utbildning inom dessa inriktningar var mellan 68 och 71 procent etablerade på arbetsmarknaden två år efter studierna. Vård och omsorg var den utbildning som hade högst andel etablerade första året efter studierna. 67 procent av eleverna som läste en längre vård- och omsorgsutbildning hade en etablerad ställning året efter. För elever som studerade den kortare varianten av denna utbildning var 56 procent etablerade året därpå.

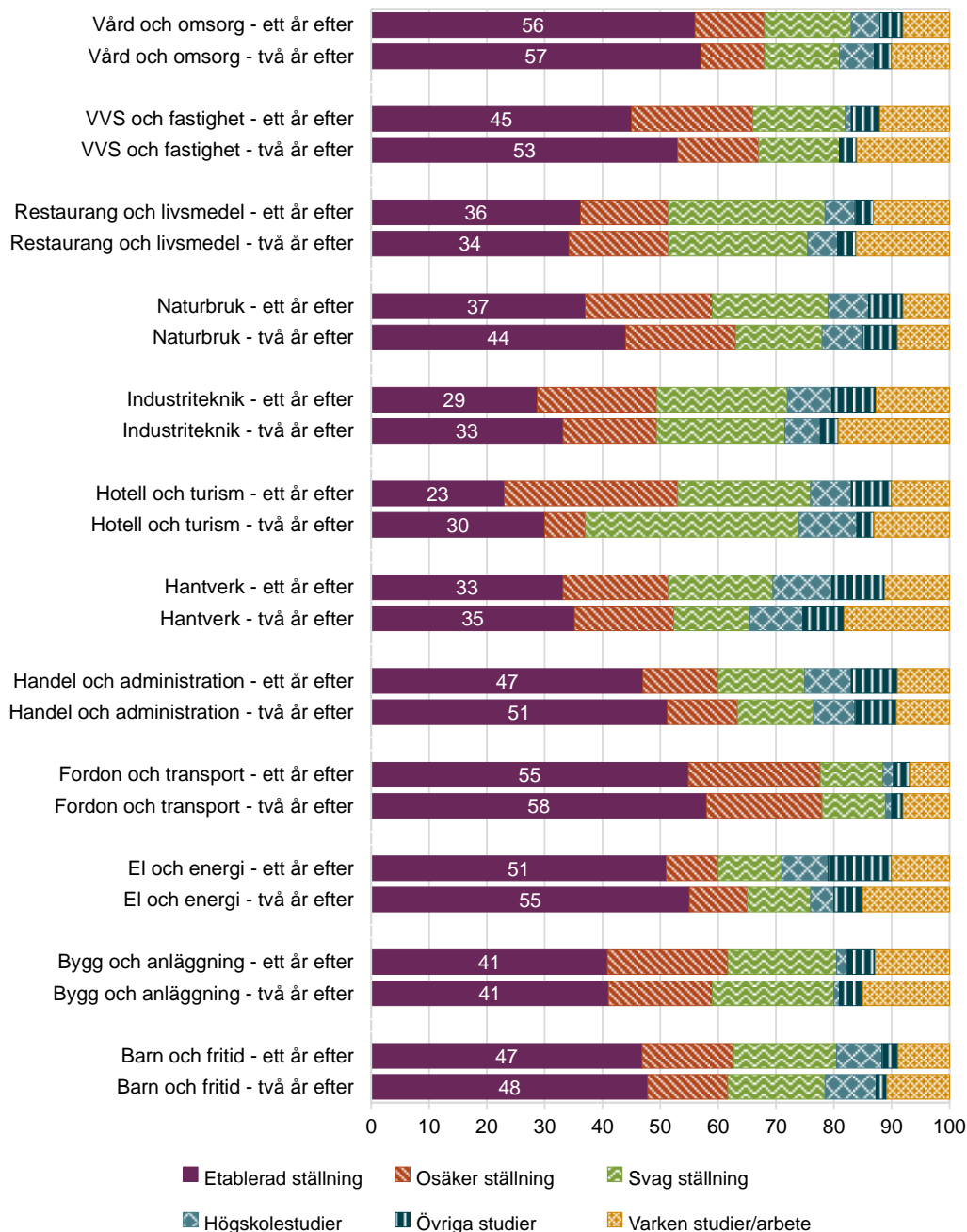
Ser vi på arbetsmarknadsetablering i vidare bemärkelse, och inkluderar även de som har en osäker eller svag ställning på arbetsmarknaden, har 80–90 procent av eleverna på de flesta längre yrkesutbildningarna en koppling till arbetsmarknaden redan året efter avslutade studier. Generellt sett har andelen elever med etablerad ställning ökat, och andelen med osäker och svag ställning minskat, från första till andra året.

Diagram 6. Andel (procent) elever per etableringsstatus ett och två år efter att de avslutade en längre yrkesinriktad utbildning år 2018.

Källa: Komvux - Etableringsstatus - Tabell 2: Etableringsstatus 2019 och 2020 för olika elevgrupper som avslutat komvux 2018.

Diagram 7. Andel (procent) elever per etableringsstatus ett och två år efter att de avslutade en kortare yrkesinriktad utbildning år 2018.

Källa: Komvux - Etableringsstatus - Tabell 2: Etableringsstatus 2019 och 2020 för olika elevgrupper som avslutat komvux 2018.

Kvinnors och mäns etableringsstatus

Sett till totalen är andelen etablerade elever relativt lika mellan könen. När det gäller längre yrkesutbildningar som avslutades 2018 var män etablerade i något högre utsträckning än kvinnor ett och två år efter avslutade studier. För kortare yrkesutbildningar var förhållandet det omvända. För de yrkesinriktningar med flest elever, så som vård och omsorg och barn och fritid är också skillnaderna små mellan könen. De största skillnaderna i etableringsstatus återfinns bland de

yrkesinriktningar med minst antal elever. Här kan dock utfallet påverkas av att antalet elever är så pass litet, speciellt uppdelat på kön.

Branschtillhörighet bland etablerade elever

Här presenterar vi arbetsplatsens bransch (näringsgren) för de personer som året närmast efter studierna hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden. Syftet är att se om yrkesutbildningarna leder till arbeten inom de branscher som de utbildar för. Basen för procentberäkningarna utgörs av samtliga elever som avslutade komvux 2019 och som klassificerats med en etablerad ställning året efter studierna, oavsett om de har läst en längre eller kortare variant av vald yrkesinriktning.

För eleverna som studerat inom den största yrkesinriktningen, vård och omsorg, finns en hög överensstämmelse mellan utbildning och senare arbete. Av de etablerade vård- och omsorgsutbildade eleverna arbetade 90 procent inom näringsgrenen vård och omsorg. Även eleverna som läst en utbildning inom barn och fritid arbetade i hög grad inom en bransch som motsvarar studierna, 77 procent med en etablerad ställning arbetade i utbildningsbranschen.

Eleverna som läst mot inriktningarna el och energi, VVS och fastighet samt bygg och anläggning arbetade i hög grad inom området byggverksamhet (52– 64 procent). Av eleverna som läst industriteknik arbetade 61 procent inom tillverkning och utvinning. Nästan hälften av de etablerade eleverna som läst fordon och transport arbetade året efter inom transport och magasinering.

För vissa inriktningar är eleverna spridda på ett flertal olika branscher efter studierna. Det gäller till exempel restaurang och livsmedel där 24 procent arbetade inom branschen hotell- och restaurangverksamhet men där det var nästan lika vanligt att arbeta inom utbildning. Det behöver inte betyda att de inte arbetar med något relaterat till deras utbildning, men att de gör det i en annan bransch. De flesta elever som läst restaurang och livsmedel arbetar som kockar och kallskänkor men inom olika branscher.

Tabell 2. Vanligaste branscherna ett år efter avslutade studier för elever som avslutade komvux 2019 och som hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden år 2020.

Yrkesinriktning	Antal med etablerad ställning på arbetsmarknaden	Vanligaste branscherna per inriktning
Barn och fritid	1 604	Utbildning (77 %), Vård och omsorg; sociala tjänster (10 %)
Bygg och anläggning	421	Byggverksamhet (64 %), Företagstjänster (6 %)
El och energi	483	Byggverksamhet (52 %), Företagstjänster (11 %)
Fordon och transport	581	Transport och magasinering (48 %),

Yrkesinriktning	Antal med etablerad ställning på arbetsmarknaden	Vanligaste branscherna per inriktning
		Handel (24 %)
Handel och administration	402	Handel (21 %), Vård och omsorg; sociala tjänster (18 %)
Hantverk	148	Handel (20 %), Vård och omsorg; sociala tjänster (16 %)
Hotell och turism	22	Hotell- och restaurangverksamhet (23 %), Handel (18 %)
Industriteknik	272	Tillverkning och utvinning (61 %), Företagstjänster (10 %)
Naturbruk	122	Jordbruk, Skogsbruk och fiske (25 %), Företagstjänster (17 %)
Restaurang och livsmedel	291	Hotell- och restaurangverksamhet (24 %), Utbildning (21 %)
VVS och fastighet	320	Byggverksamhet (53 %), Fastighetsverksamhet (16 %)
Vård och omsorg	5 309	Vård och omsorg; sociala tjänster (90 %), Företagstjänster (2 %)

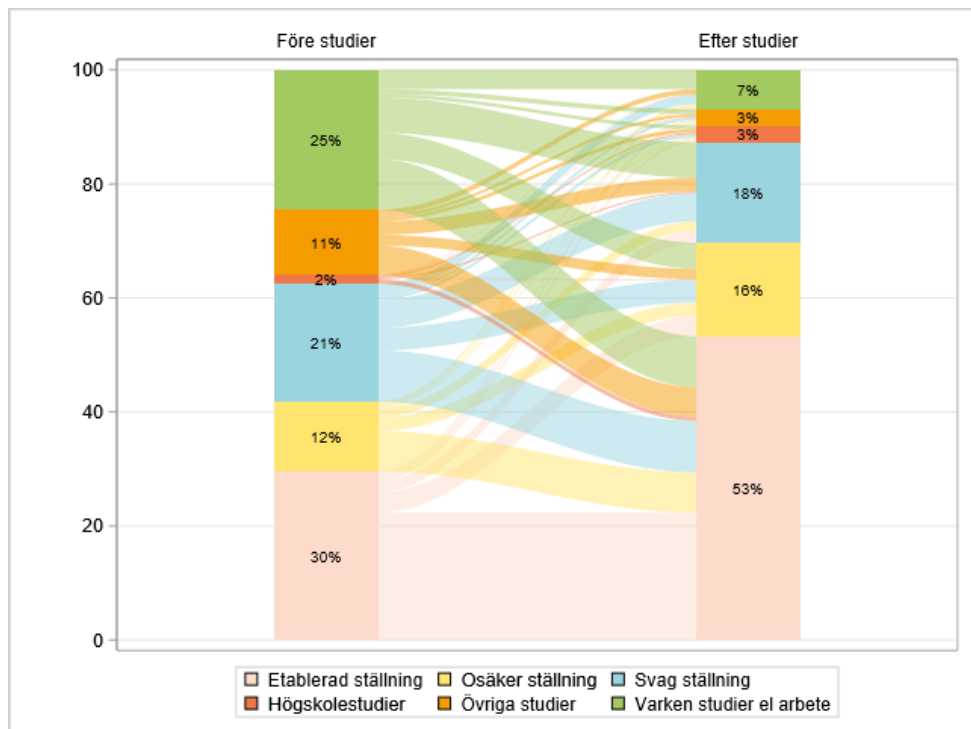
Etablering innan och efter avslutad yrkesutbildning

Att följa etableringen på arbetsmarknaden efter avslutade studier ger en uppfattning om skillnader mellan till exempel olika elever, årskullar, yrkesinriktningar och utvecklingen över tid. Men genom att enbart se till resultatet efter studierna är det svårt att bedöma effekten av utbildningen på etableringen på arbetsmarknaden (eller fortsatta studier). Ett sätt närma sig det här är att jämföra etableringen för elever innan och efter de studerat på komvux.

I figur 1 jämför vi etableringsstatusen året innan påbörjade komvux-studier med etableringen året efter avslutade studier, för elever som avslutade en längre yrkesinriktad utbildning 2019.⁷ Figuren visar strömningarna från de olika grupperna, till exempel hur de som varken arbetade eller studerade innan komvux-studierna fördelar sig på etableringsstatus efter sina studier. Observera att eleverna har läst på komvux olika länge, vissa har bara studerat under ett år medan andra har läst på komvux mer än fem sammanhängande år. Något fler än hälften, 52 procent av eleverna, har läst max två sammanhängande år på komvux innan de avslutade sina studier 2019.

⁷ För att ta fram etableringsstatus innan komvux-studierna utgår vi från antalet sammanhängande år (upp till fem år) som man studerat på komvux på grundläggande och gymnasial nivå, och hämtar etableringsstatusen året innan denna sammanhängande period.

Figur 1. Etableringsstatus innan och efter yrkesinriktade studier (minst 800 vp) för elever som avslutade komvux 2019.

Som figur 1 visar skedde det en tydlig förändring i etableringen på arbetsmarknaden för elever som avslutade en längre yrkesutbildning 2019. Innan den här gruppen började sina studier på komvux var det 25 procent som varken studerade eller arbetade och 30 procent som hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden. Vidare hade 63 procent någon form av koppling till arbetsmarknaden innan studierna medan 13 procent studerade främst i andra former än inom komvux på grundläggande eller gymnasial nivå. Året efter avslutade studier har gruppen som varken studerar eller arbetar minskat till 7 procent, medan 53 procent var etablerade och 87 procent hade någon form av koppling till arbetsmarknaden. Av de som innan studierna varken studerade eller arbetade har de flesta fått en etablerad, osäker eller svag ställning på arbetsmarknaden efter sina studier. Det är även en stor grupp av de som innan studierna var etablerade som även är det efter studierna.

4. Etableringsstatus efter avslutad utbildning inom komvux i sfi

I det här avsnittet redovisar vi etableringen på arbetsmarknaden eller fortsatta studier för elever som avslutat sfi under 2018 och 2019.

Totalt 56 800 elever avslutade sina studier i sfi under 2018 och 56 500 elever avslutade sina studier i sfi 2019.

I diagram 8 redovisar vi etableringen på arbetsmarknaden ett och två år efter att eleverna avslutade sin sfi-utbildning 2018, uppdelat på olika studieresultat. Likt uppgifterna för komvux på gymnasial nivå ökar andelen med en etablerad ställning på arbetsmarknaden mellan första och andra året efter studierna. Diagrammet visar även att elever som under sin studietid inte var godkända i någon kurs i högre utsträckning än andra elever var etablerade på arbetsmarknaden efter avslutade studier i sfi. Det kan delvis förklaras av att personer som arbetskraftsinvandrat återfinns i relativt hög utsträckning i den här gruppen, eller att personer inte har avslutat sina kurser med ett godkänt betyg för att de har fått ett arbete. Men det finns en stor variation bland eleverna som inte var godkända i någon kurs, vilket framgår av att andelen som varken arbetade eller studerade också var hög i den här gruppen.

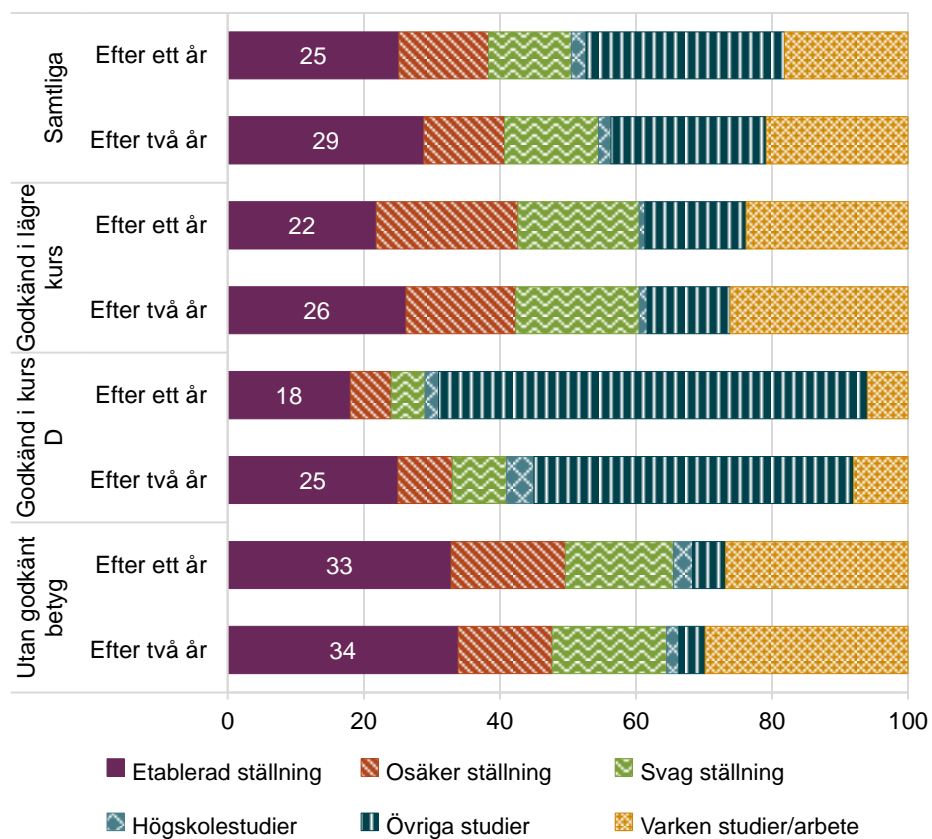
Elever som var godkända i kurs D (den högsta kursen i sfi) var i betydligt högre grad studerande året efter att de avslutat sina sfi-studier.⁸ Bland de godkända i kurs D och som avslutade sfi 2018 var det 63 procent som fortsatte i övriga studier och 2 procent som fortsatte med högskolestudier året därpå. Den här gruppen elever återfinns också i jämförelsevis liten utsträckning i gruppen som varken studerar eller arbetar.

Jämfört med komvux på gymnasial nivå är det en större andel elever i sfi som varken studerar eller arbetar ett eller två år efter avslutade studier. Av eleverna som avslutade sfi 2018 var det 18 procent som varken studerade eller arbetade året därpå, och 21 procent som varken studerade eller arbetade två år efter.

I diagram 9 redovisas motsvarande uppgifter för avgångseleverna från 2019.

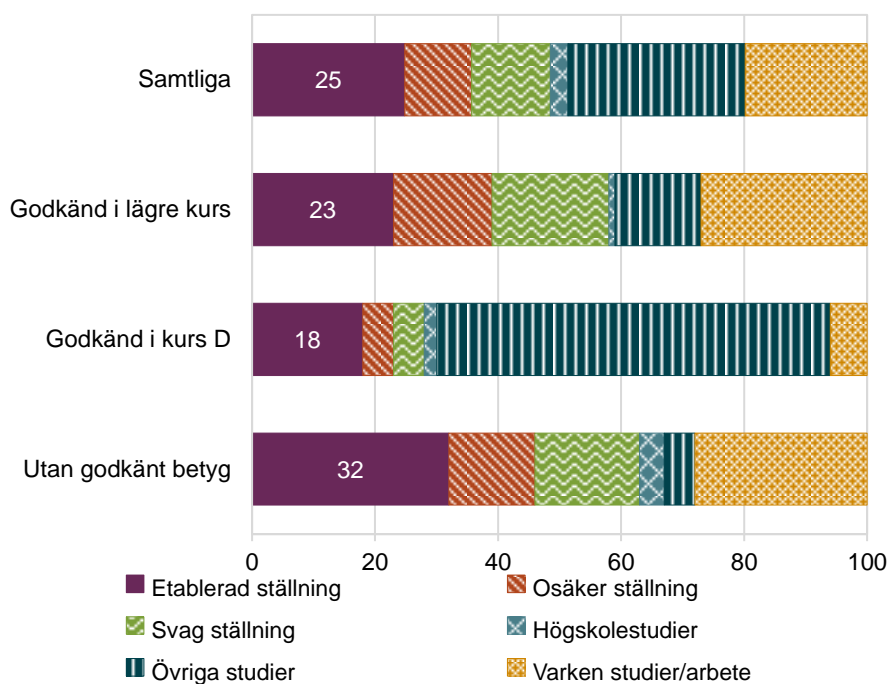
⁸ Oavsett inom vilken studieväg de har läst.

Diagram 8. Andel med olika etableringsstatus ett och två år efter avslutade studier i sfi år 2018. Elever uppdelat efter studieresultat i sfi.

Källa: Komvux - Etableringsstatus - Tabell 2: Etableringsstatus 2019 och 2020 för olika elevgrupper som avslutat sfi 2018.

Diagram 9. Andel med olika etableringsstatus ett år efter avslutade studier i sfi år 2019. Elever uppdelat efter studieresultat i sfi.

Källa: Komvux - Etableringsstatus - Tabell 2: Etableringsstatus 2020 för olika elevgrupper som avslutat sfi 2019.

Skillnader i etablering mellan män och kvinnor som avslutat sfi

Det finns skillnader mellan könen vad gäller etableringen efter avslutade studier i sfi. Män är etablerade i högre utsträckning än kvinnor, både bland de som avslutade sfi 2018 respektive 2019. Av de som avslutade 2018 gäller den här skillnaden både ett och två år efter avslutade studier. Totalt 17 procent av kvinnorna som avslutade sfi 2019 är etablerade på arbetsmarknaden året därpå, motsvarande siffra för männen är 33 procent. Vidare är det 24 procent av kvinnorna som varken studerade eller arbetade medan det bara var 15 procent av männen som hörde till den kategorin året därpå. Kvinnor studerade dock i större utsträckning än männen, 41 procent av kvinnorna som avslutade sfi 2019 studerade året därpå medan endast 22 procent av männen studerade året efter de avslutade sfi.

Fortsatta studier i andra former av utbildning

Som framgår av diagram 8 och 9 är det en relativt stor andel av eleverna som avslutat sfi som fortsätter med andra studier. För att ge en mer detaljerad bild över vilka studier som dessa elever fortsätter med kan vi ta hänsyn till all förekomst av studier i SCB:s utbildningsregister.

I tabell 3 presenteras fördelningen över olika utbildningsformer bland eleverna som studerar vidare efter sfi. För elever som avslutat sina studier i sfi är komvux

på grundläggande eller gymnasial nivå den vanligaste utbildningen att gå vidare till. Av samtliga sfi-elever som avslutade sina studier 2019 var det 33 procent som studerade på övriga komvux följt av 3 procent på högskola, 2 procent på folkhögskola och 1 procent på arbetsmarknadsutbildningar året därpå. Bland elever som avslutat kurs D med godkänt resultat var det 75 procent som studerade på grundläggande eller gymnasial nivå på komvux under 2020.

Tabell 3. Andel (procent) av elever som studerar i olika utbildningsformer året efter avslutad sfi 2019.

Avgång 2019	Komvux på grundläggande eller gymnasial nivå	Högskola	Yrkeshögskola	Folkhögskola	Arbetsmarknads-utbildning
Samtliga	33	3	0	2	1
Godkänd i kurs D	75	3	1	1	1
Godkänd i lägre kurs (A-C)	13	1	0	4	2
Utan godkänt betyg	4	4	0	2	0

Källa: Komvux - Etableringsstatus - Tabell 3: Sysselsättning och studier 2020 för olika elevgrupper som avslutat sfi 2019.

Statistikredovisningen på Skolverkets webbplats

De tabeller som uppgifterna är hämtade från hittar du på Skolverkets webbplats.

www.skolverket.se/skolutveckling/statistik.

› Sök statistik › [skolform] › [statistikområde]

› [läsåår, termin, år] › [Tabell XX].

Bilaga 1 – Population och kategoriseringar

Grundläggande och gymnasial nivå

När det gäller att klassificera eleverna i olika studieinriktningar finns det vissa svårigheter som särskiljer komvux från gymnasieskolan. Komvux på grundläggande och gymnasial nivå är inte organiserad i olika program utan utbildningen bedrivs kursvis. Det innebär att även om eleven har för avsikt att läsa in en längre utbildning, till exempel motsvarande vård- och omsorgsprogrammet på gymnasieskolan, söker och antas eleven till enstaka kurser.

Huvudmännen rapporterar in uppgifter per läst kurs till Skolverket. Utifrån uppgifterna om vilka kurser som eleverna har läst kan Skolverket dock i efterhand klassificera eleverna enligt olika studieinriktningar. Det gör vi genom att summera poängen på betygssatta kurser för sådana kurskombinationer som motsvarar innehållet i en viss yrkesinriktning.

I klassificeringen av yrkesinriktningar har elevernas betygssatta kurser tre år före avslutet räknats in. Till exempel, för en elev som avslutade komvux 2019 har vi räknat de kurser som eleven avslutat 2017, 2018 och 2019. Klassificeringen har gjorts dels utifrån omfattning, dels utifrån karaktären på studierna, dvs. om eleverna företrädesvis har läst teoretiska kurser, yrkeskurser eller en sådan specifik kombination av yrkeskurser som ger en yrkesinriktad utbildning liknande de yrkesprogram som ges i gymnasieskolan. För elever som har läst inom komvux på grundläggande eller gymnasial nivå har följande sju elevkategorier skapats:

- 1.) enbart studerat på grundläggande nivå
- 2.) studerat mindre än 400 verksamhetspoäng på gymnasial nivå
- 3.) studerat minst 400 verksamhetspoäng inom huvudsakligen teoretiska ämnen på gymnasial nivå
- 4.) studerat minst 400 verksamhetspoäng inom huvudsakligen yrkesämnen (eleven har läst yrkeskurser men inte i en sådan kombination som tydligt motsvarar en yrkesinriktning)
- 5.) studerat minst 400 verksamhetspoäng, blandat teoretiska och yrkeskurser på gymnasial nivå

Mot en yrkesinriktning:

- 6.) ”kort” yrkesinriktad utbildning, (400–799 verksamhetspoäng yrkeskurser i en sådan kombination som i huvudsak motsvarar innehållet på yrkesprogrammen i gymnasieskolan)
- 7.) ”lång” yrkesinriktad utbildning, (minst 800 verksamhetspoäng yrkeskurser i en sådan kombination som i huvudsak motsvarar innehållet på yrkesprogrammen i gymnasieskolan.

Komvux i svenska för invandrare (sfi)

I uppföljningen av sfi har eleverna delats in efter studieresultat. Följande tre grupper redovisas:

- 1) avslutat kurs D med godkänt resultat
- 2) avslutat en lägre kurs (A–C) med godkänt resultat
- 3) avslutat kurs utan godkänt resultat eller avbrutit sina studier.

Bilaga 2 – Etableringsstatus

Det centrala mått som används i statistiken är *etableringsstatus*. I tabellen ges mer information om definitionerna som gäller för de olika kategorierna.

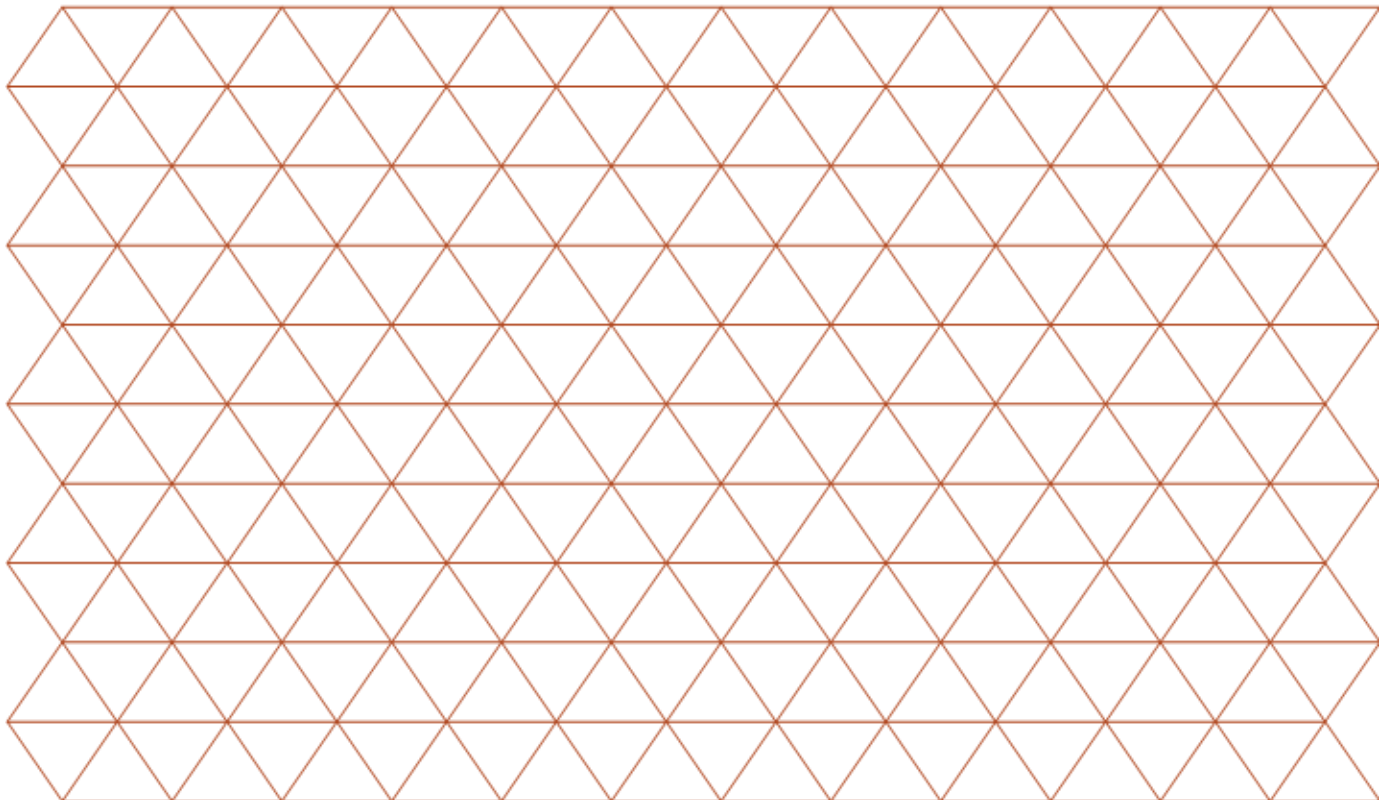
Villkor för kategorisering av personer enligt etableringsmåtten.

Etableringsstatus	Förklaring
Etablerad	<ul style="list-style-type: none">Förvärvsinkomst på minst den övre inkomstgränsenSysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition (november månad)Ingen förekomst av arbetslöshet på hel-/deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier under året
Osäker ställning	<ul style="list-style-type: none">Förvärvsinkomst på minst den lägre inkomstgränsen och upp till den övre inkomstgränsenInte klassificerad som studerandeELLERFörvärvsinkomst på minst den övre inkomstgränsen och minst ett av följande villkor:Under året förekomst av arbetslöshet på hel- eller deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier, upp till 274 dagar,Inte klassificerad som sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definitionInte klassificerad som studerande
Svag ställning	<ul style="list-style-type: none">Förvärvsinkomst upp till den lägre inkomstgränsenInte klassificerad som studerandeELLERFörvärvsinkomst på minst den lägre inkomstgränsen samt under året förekomst av arbetslöshet på hel- eller deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier, mer än 274 dagarInte klassificerad som studerande
Högskolestuderande	<ul style="list-style-type: none">Registrerad på högskolans grundutbildning vårterminen eller höstterminen och har erhållit någon form av studiemedel samma år och/eller har avklarade högskolepoäng samma årInte klassificerad som etablerad på arbetsmarknadenELLERRegistrerad på högskolans forskarutbildning vårterminen eller höstterminenInte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden
Övriga studier	<ul style="list-style-type: none">Erhållit någon form av studiemedel under aktuellt år eller har avklarade poäng från komvux under aktuellt årInte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden eller högskolestuderande
Varken arbete eller studier	<ul style="list-style-type: none">Avsaknad av förvärvsinkomst aktuellt årInte klassificerad som studerande

Källa: Komvux - Etableringsstatus – SCB beskrivning av etableringsmåtten 2020.

Inkomstgränserna för åren 2019 och 2020:

- 2019: Lägre inkomstgräns 174 800 kr, högre inkomstgräns 206 500 kr
- 2020: Lägre inkomstgräns 178 800 kr, högre inkomstgräns 211 200 kr

Skolverket

www.skolverket.se